17 Δεκεμβρίου 2024

«1974-2024, Κύπρος: 50 χρόνια μετά…»: Ο Καθηγητής Άγγελος Συρίγος στο «Ενορία εν δράσει»

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

Ολοκληρώθηκε η τρέχουσα σειρά των εκδηλώσεων που διοργανώνει ο Σύνδεσμος Επιστημόνων Πειραιώς στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…», του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, αφιερωμένες στην τραγική επέτειο της συμπλήρωσης 50 χρόνων από την τουρκική εισβολή στην Κύπρο και την συνεχιζόμενη κατοχή, με γενικό τίτλο «1974-2024, ΚΥΠΡΟΣ: 50 χρόνια μνήμης που πληγώνει».

Την Κυριακή 15 Δεκεμβρίου 2024 ο Πρόεδρος του Συνδέσμου κ. Παναγιώτης

Χαρατζόπουλος, Φυσικός Msc, MEd., φιλοξένησε τον κ. Άγγελο Συρίγο, Αναπληρωτή Καθηγητή Διεθνούς Δικαίου και Διεθνούς Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου και Βουλευτή Αθηνών, σε μία συζήτηση με θέμα: «1974-2024, ΚΥΠΡΟΣ: 50 χρόνια μετά…».

Παρακολουθήστε τη συζήτηση:

Η συζήτηση ξεκίνησε με την αναφορά στην κορύφωση του μεγαλειώδους αγώνα 1955-59 που ολοκληρώθηκε χωρίς όμως να δικαιωθεί, αφού το όνειρο και ο πόθος για την ένωση της Κύπρου με την μητέρα Ελλάδα δεν ικανοποιήθηκε. Αντίθετα δόθηκε μία δεσμευμένη ανεξαρτησία στην Κύπρο η οποία τελικά δεν μπόρεσε να λειτουργήσει και οδηγήθηκαν οι καταστάσεις στην τουρκική εισβολή.

Στο πλαίσιο αυτό ο κ. Συρίγος επεσήμανε πως σε αυτές τις καταστάσεις υπάρχουν πολλοί δρώντες οι οποίοι αντιδρούν. Στην προκειμένη περίπτωση ο ελληνισμός στόχευε στην ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, οι Βρετανοί όμως οι οποίοι κατείχαν το νησί, προχώρησαν σε μία σειρά κινήσεων οι οποίες, όχι μόνο δεν θα οδηγούσαν στην ανεξαρτησία της Κύπρου, αλλά θα δημιουργούσαν μία

κοινοπραξία Ελλάδας-Τουρκίας-Βρετανίας πάνω στο νησί, με ισότιμα δικαιώματα των τριών χωρών, και η οποία απείχε πολύ από το όραμα της ενώσεως με την Ελλάδα.

Προτιμήθηκαν οι Συμφωνίες Ζυρίχης και Λονδίνου, οι οποίες ήταν πιο κοντά στις έννοιες της αυτοδιαθέσεως και ενώσεως και έδιναν την δυνατότητα στους Έλληνες της Κύπρου, ως κυρίαρχη κοινωνική, πληθυσμιακή και πολιτισμική ομάδα, να μπορέσουν να οδηγήσουν τα πράγματα προς το επιθυμητό αποτέλεσμα.

«Το κακό ήταν ότι καμία από τις δύο πλευρές, κι εδώ αναφέρομε και στα δικά μας λάθη, δεν αποδέχτηκε κατ' ουσίαν το καθεστώς των Συμφωνιών ως κάτι το οποίο έπρεπε να σεβαστεί. Και οι δύο πλευρές είχαν μπει σε μία συμβίωση την οποία δεν ήθελαν.»

Ο κ. Συρίγος στη συνέχεια αναφέρθηκε στα μεγάλα λάθη εκείνης της εποχής. Το 1964 η ελληνική κυβέρνηση έστειλε στην Κύπρο μία μεραρχία η οποία ήταν η ισχυρότερη δύναμη αποτροπής τουρκικής εισβολής. Το πρώτο λάθος έγινε τον Νοέμβριο του 1967 όταν η χούντα, φοβούμενη ελληνοτουρκικό πόλεμο, υποχώρησε και δέχτηκε την αποχώρηση της μεραρχίας από το νησί. Και ήταν πλέον ζήτημα

χρόνου πότε οι Τούρκοι θα επέβαιναν στο νησί από την ώρα που ήξεραν ότι δεν υπήρχε ισχυρή δύναμη.

Η κυπριακή ηγεσία εκείνης της εποχής, δεν αντελήφθη τις ισορροπίες που υπήρχαν ανάμεσα στα δύο μπλοκ του ψυχρού πολέμου τα οποία αλληλομάχονταν αβυσσαλέα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, κράτη τα οποία ξέφευγαν απ' αυτόν τον κανόνα και ήταν σε κρίσιμες στρατιωτικές περιοχές να αντιμετωπίζονται με μεγάλη επιφύλαξη. Κατά τον κ. Συρίγο, αν η Κύπρος είχε ενταχθεί στο ΝΑΤΟ το 1959, όπως υπήρχε η κατ' αρχήν συμφωνία Ελλάδος και Τουρκίας και η Βρετανία θα το αποδεχόταν, οι Τούρκοι δεν θα είχαν εισβάλει στο νησί το 1974.

Άλλα προβλήματα στα οποία αναφέρθηκε, ήταν οι κατά καιρούς σχέσεις των κυβερνήσεων Ελλάδος και Κύπρου που δεν ήταν οι καλύτερες δυνατές και το τραγικό πραξικόπημα κατά του Αρχιεπισκόπου Μακάριου το οποίο προσέφερε «στο πιάτο» την δυνατότητα στους Τούρκους να επέμβουν στο νησί.

Ένα σημείο που επεσήμανε ο κ. Συρίγος ήταν ότι οι συνθήκες εγγυήσεως της Κύπρου έδιναν πράγματι το δικαίωμα επεμβάσεως στις τρεις εγγυήτριες δυνάμεις, αλλά το δικαίωμα αυτό δεν μπορούσε να είναι στρατιωτικό και με χρήση βίας, αλλά προσφυγής οπουδήποτε για να αποτραπεί η μοιραία εξέλιξη. Και τούτο, γιατί

η χρήση βίας αντίκειται στον καταστατικό χάρτη του ΟΗΕ και επομένως δεν ερμηνεύεται ότι τους έδινε το δικαίωμα επεμβάσεως, όπως υποστήριξε η Τουρκία.

Περνώντας η συζήτηση στην περίοδο μετά την εισβολή, ο κ. Συρίγος παρατήρησε ότι υπήρχε η δυνατότητα εκείνη την εποχή, να ξεκινήσει η διεθνοποίηση του Κυπριακού ως προβλήματος εισβολής και κατοχής μίας χώρας-μέλους του ΟΗΕ εναντίον μίας άλλης χώρας-μέλους.

«Εμείς οι ίδιοι βάζουμε τρικλοποδιά σε αυτήν την απόφαση για διεθνοποίηση του Κυπριακού, ξεκινώντας τις λεγόμενες διακοινοτικές συνομιλίες που γίνονται μεταξύ των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων και είναι ωσάν οι Τουρκοκύπριοι να κατέχουν το νησί κι όχι η Τουρκία. Εμείς οι ίδιοι ναρκοθετήσαμε την πορεία διεθνοποιήσεως του Κυπριακού.»

Με το πέρασμα των χρόνων δημιουργήθηκε αυτό που ο κ. Συρίγος χαρακτήρισε ξύλινη γλώσσα του Κυπριακού, δηλαδή η Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία. Δυστυχώς οι προτάσεις που έχουν έρθει πάνω στο τραπέζι, με κυρίαρχη το Σχέδιο Ανάν, ήταν προτάσεις που δημιουργούσαν προβλήματα και δεν οδηγούσαν σε βιώσιμη και λειτουργική λύση του Κυπριακού και μετά το 1974 δεν υπάρχουν χαμένες ευκαιρίες στο Κυπριακό.

Κλείνοντας την συζήτηση, ο κ. Συρίγος υπογράμμισε τους όρους για την βιώσιμη λύση του Κυπριακού:

«Η λύση θα πρέπει να εξασφαλίζει και την φυσική αλλά και την εθνική επιβίωση των Ελλήνων στην Κύπρο, θα πρέπει να είναι λειτουργική και να μην δημιουργεί

προβλήματα στην καθημερινότητα τα οποία και θα επηρεάσουν τη σχέση Ελλάδος και Τουρκίας παντού, γιατί η Κύπρος είναι η μήτρα του προβλήματος. Τέλος η λύση θα πρέπει να αποτρέπει τον έμμεσο ή άμεσο έλεγχο ολόκληρου του νησιού από την Τουρκία.

Δεν υπάρχει περιθώριο να γίνει κάτι τέτοιο στο άμεσο μέλλον και η κατεύθυνση που πρέπει να κινούμαστε είναι ότι δεν αναγνωρίζουμε τα τετελεσμένα της εισβολής, τονίζουμε παντού ότι η Κύπρος και η Ελλάδα είναι τα απώτατα όρια της ζώνης ειρήνης και ασφάλειας στην περιοχή και πιέζουμε τους ξένους να δουν το Κυπριακό μέσα από αυτήν την οπτική κι όχι μέσα από τα γυαλιά της Τουρκίας όπως το έβλεπαν έως τώρα.»

(Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι.Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς)